



## **Praktijknetwerk Duurzaam Terreinbeheer**

### **Verslag van de vierde bijeenkomst van het praktijknetwerk Utrecht op 10 oktober 2007.**

Aanwezig: Sjoerd Boers (De Bilt), Jan Dijkkamp (De Bilt), Erik Broeke (Maarsssen), Gerard Wallet (Soest), Maurice Kassing (Zeist), B. van Poelgeest (Utrechtse Heuvelrug), Rens van den Brink (Amersfoort), Jan Rensenbrink (Woerden), Maarten Dekkers (Woerden), Wilbert Pastoor (Leusden), Peter Pieterse (De Ronde Venen), Jan Hekman (Eco Consult), Rick Lieverse (Eco Consult), Job Rook (Waternet), Gerard Abbink (Waterschap Valei & Eem), Julia van Beukering (Provincie Utrecht), Corné Kempenaar (PRI –WUR), Marleen Riemens (PRI-WUR), Joop Spijker (Alterra-WUR)

#### **1. Welkom en opening**

De bijeenkomst wordt geopend en iedereen wordt van harte welkom geheten.

#### **2. Beslisdocument in Utrechtse Heuvelrug: “Duurzaam Beheren”**

Rick Lieverse en Jan Hekman (Eco Consult) presenteerden het plan van aanpak voor het opstellen van een beslisdocument voor beheer in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Het beslisdocument zal drie onderdelen bevatten: een beslisboom (op basis van inhoud en normkosten), themakaart en relevante achtergrondinformatie. Om uiteindelijk tot dit document te kunnen komen, is het van belang om alle gegevens betreffende de locatie van moeilijke punten zoals waterwingebieden en riooloverstorten, en verbruiksgegevens van de gemeente t.a.v. chemie op een rijtje te hebben. De gemeente Utrechtse Heuvelrug is een samensmelting van 5 gemeenten met elk hun eigen beheer. Een overzicht voor de gemeente met voornoemde punten ontbrak om die reden. De eerste stap die nu gezet is, is het verkrijgen van dat overzicht, inclusief informatie over het te beheren oppervlakte. Speciale aandachtspunten die een rol zullen spelen bij het invullen van het beslisdocument zijn:

- Wetgeving en beleid
- Gebiedskennmerken:
  - Oppervlakte- en grondwater
  - Drinkwaterwinning
  - Rioolstelsel en overstorten
- Verbruiksgegevens (gemeente + particulier)
- Bestrijdingsmethoden
- Preventie
- Budget
- Communicatie

(Deze aandachtspunten komen overeen met de aandachtspunten die vermeld staan in shortlist 0 van de DOB methode.)

Aan het einde van dit jaar zal het document afgerond worden. In een volgende netwerkbijeenkomst zullen de gemeente en Eco Consult het resultaat aan het netwerk presenteren.

Punten die tijdens de discussie naar voren kwamen:

- Welke beeldkwaliteit wordt er gehanteerd? En hoe wordt dit in de beslisboom verwerkt?
- Hoe kan met zekerheid gesteld worden dat de gegevens over aangetroffen bestrijdingsmiddelen en hun afbraakproducten in het grondwater het verbruik van chemische middelen in de gemeente weerspiegelen? Is daar geen “nulmeting” voor heel Nederland voor nodig; wat zit er in chemie-vrije gemeenten in het grondwater en moeten de gegevens daartoe niet gecorrigeerd worden? Dit blijkt inderdaad niet met zekerheid te zeggen te zijn, stoffen kunnen ook via een andere route in het grondwater terecht komen, bijvoorbeeld rivieren. Het is echter niet waarschijnlijk dat er een andere route is in dit specifieke geval; de meetpunten liggen op de utrechtse heuvelrug, en vormen het hoogste punt

in de omgeving, stoffen die daar aangetroffen worden, zullen daar ook zeer waarschijnlijk aangebracht moeten zijn. Opmerking: ook in sommige verfsoorten zitten sommige van deze stoffen. Wanneer deze op bv woningen worden aangebracht, kunnen ook deze voor vervuiling zorgen.

### **3. Ervaringen van de gemeente Amersfoort omtrend beheer en beleid**

Rens van den Brink, teamleider onderhoud van de gemeente schetst een beeld van wat er allemaal op een afdeling beheer aan verschillende (politieke) beslissingen af komt. Het gaat dan om beslissingen over het type beheer (chemisch of alternatief) dat gebruikt mag worden, maar ook om organisatorische beslissingen, zoals het inschakelen van het bedrijfsleven bij het uitvoeren van het beheer in plaats van uitvoering in eigen beheer. Daarnaast is het ook een probleem dat bij het inrichten van nieuwe wijken steeds vaker niet de gemeente de scepter zwaait, maar het bedrijfsleven; projectontwikkelaars en woningbouwcoöperaties. De gemeente werkt in principe wel met een plan van eisen waar de nieuwe inrichting aan moet voldoen. Het gaat dan om richtlijnen die ertoe moeten leiden dat het beheer van de ruimte zo efficiënt mogelijk zal gaan. In de praktijk wordt hier kennis van genomen door de projectontwikkelaar en andere betrokkenen, maar daar blijft het vaak dan bij. De oorzaak hiervoor ligt in het feit dat de projectontwikkelaars niet gecontroleerd worden op het naleven van de eisen, en de gemeente zelf (niet de afdeling beheer) ook concessies doet ten bate van andere aspecten zoals bijvoorbeeld extra woningen of een visueel attractievere inrichting.

De gemeente is in 2007 uitgeroepen tot groenste stad van Europa. Dhr. Van Den Brink geeft echter aan dat er sinds die bekendmaking veel meer meldingen van burgers binnenkomen over het slechte beeld van de openbare ruimte. Hij ziet meer in de communicatie met de burger over het gekozen kwaliteitsbeeld (Waarom tref je nog ongewenste kruidengroei aan in de stad, en waarom wordt er geen chemie toegepast?) dan in een controle van de projectontwikkelaars op naleving van het plan van eisen.

Discussie:

- Het blijkt voor alle gemeenten erg lastig om het plan van eisen ook daadwerkelijk geïmplementeerd te zien worden in de praktijk. Dit komt voornamelijk door andere (grotere) financiële belangen van de projectontwikkelaars en (andere delen van) de gemeente zelf.
- Het zou een vooruitgang zijn wanneer 1 persoon/ 1 bedrijf zowel zorg draagt voor de inrichting en aanleg van een nieuwe wijk als ook voor het beheer van de wijk. In de toekomst gaat dat waarschijnlijk wel die kant op (denk ook aan parkmanagement).

### **4. Laatste ontwikkelingen rondom LBOW advies: regelgeving en implementatie**

Het LBOW advies omvat drie pijlers: preventiemaatregelen in ontwerp, aanleg en beheer, een verantwoorde keuze voor de onkruidbestrijdingsmethode, en tot slot voorwaarden aan gebruik van chemische onkruidbestrijding. De implementatie moet plaats vinden middels communicatie van het advies, praktijknetwerken, innovatie, monitoring, en certificering waarin wettelijke verankering moet plaatsvinden. Er is een certificeringsschema voor de toepassers (uitvoerende bedrijven) in ontwikkeling. Het schema is een uitgekilde versie van het niveau brons in de Barometer Duurzaam Terreinbeheer en betreft alleen glyfosaat. Het schema wordt momenteel met uitvoerders afgestemd; is het werkzaam? Er zal een hoorzitting op dinsdagmiddag 23 oktober a.s. om 14.00u in vergadercentrum Hoog Brabant te Utrecht plaatsvinden over het voorstel voor het certificatieschema "toepassing middelen op basis van glyfosaat". Deze wordt georganiseerd door SMK. Geïnteresseerden wordt aangeraden zo spoedig mogelijk contact op te nemen met SMK: 070 3586300, of [milieukeur@milieukeur.nl](mailto:milieukeur@milieukeur.nl).

### **5. Resultaten netwerk Utrecht 2006-2007**

Dit punt komt te vervallen ivm uitloop van de vorige onderdelen en zal een volgende keer aan bod komen. Wel is nog kort een rekenmodule gedemonstreerd die ism de UVA is opgezet: "Kosten en milieu-effecten van

onkruidbeheer op verhardingen". Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: Dhr. Chris van Dijk, middels de email [Chris.vandijk@wur.nl](mailto:Chris.vandijk@wur.nl) of middels een telefoontje 0317 47 59 10.

## **6. Planning bijeenkomsten en activiteiten 2008**

Gezien de uitloop op de eerste onderdelen is dit onderdeel uitgevallen. Mocht u nog onderwerpen onvoldoende belicht vinden of meer willen weten over bepaalde zaken/ graag een kijkje willen nemen bij een specifiek project in een van de collega gemeenten, laat het ons dan weten via een mail of telefoontje naar de netwerkcoördinator. Verwachte onderwerpen volgende bijeenkomst (begin 2008):

- Resultaten beslisdocument gemeente Utrechtse Heuvelrug
- Laatste ontwikkelingen rondom LBOW advies
- Doorrekenen van milieu-effecten voor een gemeente (case).

Activiteit 2008:

Registratie beheer van deelnemende gemeenten. Om twee redenen zou het goed zijn als de deelnemende gemeenten volgend jaar hun beheer registreren:

- voor de evaluatie van het netwerk
- voor het maken van een overzicht/doorrekenen van de beheerskosten en milieu-effecten die aan het gekozen beheer hangen.

Indien u suggesties heeft voor de volgende bijeenkomst of zelf een project wil presenteren, laat ons dat dan weten.

Ook uw mening over de onderwerpen die aan bod zijn gekomen, horen we graag.

([Marleen.Riemens@wur.nl](mailto:Marleen.Riemens@wur.nl)).

Informatie over certificering kunt u vinden op [www.milieukeur.nl](http://www.milieukeur.nl) of bij de Stichting Milieukeur, Natasha Postma  
Tel.: 070-3586300; Email: [smk@smk.nl](mailto:smk@smk.nl).